

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING BEHEER EN VERKEER

Datum: 12 oktober 2016
Plaats: Oude raadzaal
Tijd: 16.30 - 19.00 uur

Aanwezig: dhr. **D.J. van der Meide (voorzitter)**, mw. W. Paulusma (D66), dhr. T. Rustebiel (D66), dhr. W.H. Koks (SP), dhr. B. de Greef (SP), dhr. J.P. Loopstra (PvdA), dhr. D.S. Ruddijs (PvdA), dhr. M. van der Glas (GroenLinks), mw. P. Brouwer (GroenLinks), dhr. A. Sijbolts (Stadspartij), mw. S.A. Koebrugge (VVD), dhr. M.D. Blom (VVD, tot en met agendapunt B1), dhr. W. Spoelstra (VVD, vanaf agendapunt B2), dhr. H.P. Ubbens (CDA), mw. I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), dhr. R.J. Lammers (Student en Stad), mw. L.H. Venema (PvdD), dhr. B. Dijkhuizen (100% Groningen)

De wethouders: dhr. M.T. Gijsbertsen, dhr. J.M. van Keulen, dhr. P.S. de Rook

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Verslag: dhr. Z. Jeuring

Insprekers: geen

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter

- Opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.
- Inloopbijeenkomst over de Binnenstad op 30 november 2016: tijdige opgave is nodig.
- Woensdagochtend 9 november 2016: fietstocht fietspaden Selwerd en Paddepoel.

Wethouder Gijsbertsen:

- WarmteStad: de wethouder doet een mededeling over de stand van zaken.

Wethouder Van Keulen:

- Bodemverdichting Noorderplantsoen n.a.v. Noorderzon: er blijkt geen bodemverdichting op te treden. Komend jaar worden infraroodmetingen gedaan.

Wethouder De Rook:

- De snelle ebike: bekeken wordt wat dit betekent voor de fietspaden.

A2. Vaststelling verslag 14 september 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

A3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A4. Afspraken en planning

a. Besluitenlijst 14 september 2016

b. Langetermijnagenda

c. Lijst initiatiefvoorstellen en moties

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie instemt met de wijzigingsvoorstellen in blauw in de LTA en in de lijst initiatiefvoorstellen en moties.

A5. Conformstukken

a. Erkennen van de waterbodemkwaliteitskaart

(raadsvoorstel 22 september 2016)

Het voorstel gaat als conformstuk naar de raad van 26 oktober 2016.

A6. Ingekomen stukken

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Verzoekt de collegebrief Uitwerking van de voedselvisie voor de commissie te agenderen.

Dhr. Koks (SP):

- Brief rotonde Sint-Petersburg: kan het college toezeggen dat het overleg met de bewonersorganisatie Merengebied gaat plaatsvinden?

Wethouder De Rook:

- Heeft gezien dat de brief is binnengekomen, maar heeft hem nog niet gelezen. De reactie volgt.

A7. Rondvraag

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Slecht werkende verlichting Driebondsweg: de verlichting werkt nog steeds niet goed. Men klaagt al een jaar. Is een snelle oplossing mogelijk?
- Persbericht contract beëindiging onderhoud straatverlichting: spreker was verbaasd over het persbericht. Is hulp bij kapotte straatverlichting snel ter plekke?

Wethouder Van Keulen:

- Verlichting Driebondsweg: de verlichting werkt op zonne-energie. Er zijn problemen met de software. De leverancier in Zweden gaat ermee bezig. De persoon die al heel lang klachten heeft, wordt goed geïnformeerd. Er komt een pilot over het wel of niet handhaven van deze verlichting.
- Persbericht straatverlichting: de leverancier stelde prijs op een persbericht. De verbazing van mw. Jongman is terecht, omdat het een collegebevoegdheid is en het binnen de budgetten is geregeld.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Bussluis bij ingang parkeergarage Damsterdiep: er ontstaan gevaarlijke situaties doordat fietsers er gebruik van maken. Weet de gemeente ervan? Wordt gewerkt aan een oplossing?

Wethouder De Rook:

- Zegt dat er een handhavingsprobleem is. Dit wordt aan de politie doorgegeven.

Dhr. Koks (SP):

- Zuidelijke Ringweg: gisteren vond een bewonersavond plaats. Waarom heeft het projectbureau geen informatie verschaft aan de organisatie van die avond?
- Waarom is de raad niet op de hoogte gebracht van de bijeenkomst voor de opening van de nieuwe verkeerssituatie in Helpman? Hetzelfde geldt voor de wijkplatforms. Wanneer wordt de raad op de hoogte gesteld en wanneer niet?

Wethouder De Rook:

- De bewonersavond was meer een debatavond. Het projectbureau vond dat geen setting om aan mee te doen. De bijeenkomst in Helpman was voor de pers.
- De raad kan met de griffie overleggen welke verwachtingen zij precies heeft wat betreft informatieverstrekking over bijeenkomsten.
- De raad zal worden uitgenodigd algemene bewonersavonden bij te wonen. De wethouder overlegt hierover met de voorzitter.

Mw. Venema (PvdD):

- Toename afval in het Noorderplantsoen: de bewoners klagen. Ziet het college het probleem? Wordt alleen optisch schoongemaakt?

Wethouder Van Keulen:

- De wethouder onderschrijft niet het beeld dat er meer afval ligt.
- In de zomer wordt optisch schoongemaakt. In de herfst vindt een grotere schoonmaak plaats.
- De gemeente houdt de vinger aan de pols.

B1. Vervolgacties Routekaart Groningen Energieneutraal

(collegebrief 28 september 2016)

+

Energiebesparing bij particulieren

(collegebrief 22 september 2016)

Dhr. Ubbens (CDA):

- Blijft steeds kritisch kijken naar de kosten en baten van de projecten. De energiemonitor is belangrijk.
- De fractie kan zich vinden in de vervolgstappen.

- Het regionaal perspectief: wie neemt de regierol op zich?
- Groningen Woont Slim: wat is de bijdrage aan de doelstelling? Staat het project open voor alle marktpartijen of wordt een selectie gemaakt?

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Particuliere woningbezitters zijn moeilijk te bereiken. Spreker is blij met de mobiele winkel.
- De afhandeling van de moties is teleurstellend. Wat is het probleem bij een duurzaamheidsfonds?
- De motie energiebank: waarom wordt niet overlegd met Enexis? Een nieuwe organisatie is niet nodig. GrESCo wil graag haar activiteiten uitbreiden. Wat vindt de wethouder?
- De fractie is blij met de vervolgstappen.

Dhr. Blom (VVD):

- Sluit zich aan bij de woordvoering van de heer Ubbens.
- Versnelde introductie warmtepompen: een verlaging van de belasting op elektriciteit is nodig. Hoe gebeurt dit?
- Energieneutraal worden: hoe worden de investeringen betaald?
- Alles op elektriciteit: is een regionale oplossing mogelijk?

Dhr. De Greef (SP):

- Bij de aanpak is sprake van te veel vrijblijvendheid. Het geld moet bij kapitaalkrachtige bedrijven en instellingen vandaan komen.
- Adviezen aan particulieren: waarom worden er weinig adviezen uitgevoerd?
- Groningen Woont Slim: waarom omarmt de stad dit project niet?
- De duizend warmtepompen: gaat de Gasunie die betalen?

Mw. Venema (PvdD):

- Een breed draagvlak is essentieel.
- De fractie mist een aanpak voor voedsel. Die moet vooral praktisch zijn. Iets minder vlees kan al een belangrijke bijdrage leveren aan het energieneutraal worden. Wat vindt de wethouder?

Mw. Paulusma (D66):

- Kan zich goed vinden in de beoordeling en de adviesstappen. Regionale samenwerking is noodzakelijk. Wie voert daarbij de regie?
- Communicatie, burgerinitiatieven en betrokkenheid zijn belangrijk.
- Energiebesparing particulieren: ook hier zijn communicatie en burgerbetrokkenheid belangrijk. Spreker verwijst naar de aanpak in de wijk Bilgaard in Leeuwarden.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Onderschrijft de gemaakte keuzes.
- Het is goed GrESCo uit te bouwen. Met wie wordt in zee gegaan?
- De moties: spreker had meer verwacht van de uitwerking van de moties.
- Next City is belangrijk. Sommige zaken moeten regionaal worden opgepakt zoals windmolens.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Welke relatie ligt er tussen de campagne Groningen Woonkwaliteit en Groningen Geeft Energie en Groningen Woont Slim?

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Groningen Woont Slim: meer mensen moeten maatregelen nemen. Vooral financiële drempels zijn een probleem. Wordt voorfinanciering mogelijk?

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Plaatst vraagtekens bij het energieneutrale karakter van het gebruik van biomassa.
- Als Groningen het doel haalt, straalt dit uit naar de rest.
- Particulieren: de financiën zijn vaak nog een drempel.

Dhr. Loopstra (PvdA):

- Vindt de inzet van particulieren essentieel. Groningen Woont Slim moet voor een gepast pakket zorgen. Het is goed dat de gemeente de organisatie promoot.
- De fractie vindt financieringsmaatregelen belangrijk.
- De financiële kosten van het programma: de gemeente draagt 6 ton bij. Hoe hard zijn de toezeggingen van externe partijen? Is het een financieel risico nu al te beginnen?

- De wijk Bilgaard in Leeuwarden: gebeurt hetzelfde niet bij het wijkbedrijf Selwerd?
- Hoe kan het dat Nijmegen in 2024 energieneutraal wil zijn? Hoe zit dat in andere steden?

Wethouder Gijsbertsen:

- Is blij dat de fracties de ambitie onderschrijven om een versnelling aan te brengen.
- De wethouder geeft een beschrijving van wat al gebeurt. Er zijn al grote stappen gemaakt.
- De brede visie is er en de grote projecten zijn opgesomd zoals zonneparken.
- Er komen voorstellen over energiebesparing bij bedrijven en voorstellen voor visies over warmte en windenergie. Zo zijn er meer maatregelen die direct effect sorteren.
- Het doel: de wethouder geeft uitleg over het jaar 2035. Andere gemeenten hebben gekozen voor latere jaren. Nijmegen is een uitzondering.
- De financiering van het project: het Rijk betaalt 5 van de 6 ton.
- De regie in de regio: de wethouder gaat ermee aan de slag. Het is een belangrijk punt.
- De voorfinanciering: de wethouder zegt toe dat geprobeerd wordt een constructie te bedenken.
- Grote bedrijven en instellingen: de grote energiegebruikers worden betrokken. Het gaat om een samenwerking die tot versnelling moet leiden.
- Warmtepompen: de wethouder lobbyt in Den Haag en wil in Groningen concreet aan de slag.
- De wethouder vindt niet dat het probleem bij particulieren financieel van aard is en wijst op terugverdiëntijden en op omvang van de investeringen. De mensen worden goed geholpen.
- De GrESCO: de ervaringen binnen de gemeente worden buiten de gemeente benut.
- De aanpak in de wijk Bilgaard in Leeuwarden: de aanpak bij het wijkbedrijf Selwerd is vergelijkbaar. Bekeken wordt of van Leeuwarden kan worden geleerd.
- Voedsel: de stad doet wel degelijk de nodige dingen. Het is onderdeel van de duurzaamheidsaanpak.
- De gemeente wil prestatieafspraken maken met woningbouwcoöperaties.

B2. Integrale parkeervisie

(collegebrief 22 september 2016)

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Had meer verwacht van deze parkeervisie. Meer aandacht voor wijken is gewenst.
- P+R is succesvol. De fractie wil dit behouden.
- Het parkeren in de stad is onvoldoende uitgewerkt.

Dhr. Koks (SP):

- Vindt het goed dat de stad wordt betrokken bij de opstelling van de parkeervisie.
- Naast Lets Gro is een wijkgerichte aanpak nodig en nuttig. De mensen kunnen dan goed worden betrokken.
- De gehandicaptenorganisaties moeten tijdig worden betrokken.
- De sociale opgave is erg belangrijk, denk aan ouderen en mantelzorgers.
- Een experiment met een lang parkeren parkeerplaats in de wijk is zinvol.
- Wijken met betaald parkeren: de vraag is of het terecht is dat een deel van de autobezitters moet betalen.
- P+R: de gemeente kan meer druk uitoefenen om het gebruik te bevorderen.

Dhr. Rustebiel (D66):

- Vindt het goed dat de gemeente de stad betreft bij de opstelling van de parkeervisie.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Vindt dat naast Lets Gro ook de wijken goed moeten worden betrokken.
- De verdere ontwikkeling van parkeerzones: gaat dit over nieuwe of bestaande parkeerzones?
- Parkeren Helpman-oost: spreker vreest dat andere delen van de wijk de gevolgen gaan voelen. De informatie uit de factsheets moet worden meegenomen.
- Worden de gesprekken over integraal parkeren ook in de wijken gevoerd?
- De fractie verzoekt aandacht te besteden aan de relatie parkeergarage en straatparkeren.

Dhr. Ruddijs (PvdA):

- Is blij dat het gesprek met de stad wordt gestart. De discussie moet wel worden gevoed. Hoe gaat het college dat doen zodat recht wordt gedaan aan alle belangen? Kan de raad worden geïnformeerd bijvoorbeeld via het toesturen van de factsheets?

- Is teleurgesteld dat nog weinig keuzes zijn gemaakt.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Goed kunnen parkeren tegen een redelijke prijs is erg belangrijk.
- Leefstraten: is het mogelijk per dag verschillende regimes te hanteren zodat de auto niet volledig wordt verbannen?
- De automobilist is de belangrijkste belanghebbende.
- Het is goed dat de bewoners goed worden betrokken. Worden de burgerinitiatieven meegenomen in het project?
- Worden aangrenzende wijken en wijkkraden betrokken?

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- P+R: kan rekening worden gehouden met toekomstige, innovatieve ontwikkelingen?
- Een maandelijks kinderspeelmiddag op straat: kunnen bewoners ruimte krijgen dit zelf te organiseren?
- Openbare ruimte anders gebruiken: hoe kijkt het college hiernaar? Zie het Happy Street-project in Rotterdam.

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- Kan zich in grote lijnen vinden in de gekozen aanpak. Waarom wordt met de wijken en de wijkbewoners pas gesproken nadat iets op papier staat?
- Hoe ziet het stadsdebat eruit?

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vindt dat het procesvoorstel er goed uitziet. Het mag niet zo zijn dat voordat de gesprekken plaatsvinden de inhoud al is vastgelegd.
- Experimenten: over welke experimenten gaat het? Hoe staat het met de kosten?
- Parkeren en leefbaarheid: beide aspecten moeten worden getoond.

Mw. Venema (PvdD):

- Is benieuwd naar de resultaten van de experimenten.
- P+R mag worden uitgebreid.
- Kan de gemeente onderzoeken hoe het gebruik van de deelauto kan worden gestimuleerd?

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Vindt parkeren en leefbaarheid beide belangrijk.
- Gehandicaptenparkeren moet in de visie worden opgenomen. Onderzocht zou moeten worden wat de voorkeur heeft: een parkeervergunning of kentekenregistratie.

Wethouder De Rook:

- Legt uit waarom het voorstel een procesvoorstel is.
- Het wordt een open proces waarbij het college nog geen inhoudelijke keuzes heeft gemaakt.
- De wethouder legt uit dat de visie een perspectief zal bevatten met daarbij de te nemen stappen. De stappen moeten behapbaar zijn.
- De gemeente betreft naast bewoners ook bedrijven en instellingen. Zij worden gestimuleerd dat medewerkers met de fiets of het openbaar vervoer naar het werk gaan.
- Belangrijk vraagstuk is het gedrag: hoe dit te veranderen? Experimenten kunnen helpen mensen te laten ervaren hoe een maatregel uitwerkt.
- Het vrijspelen van openbare ruimte is erg belangrijk en heeft steeds de aandacht.
- De wethouder legt uit welke inbreng Lets Gro en Next City hebben. In het vervolgproces voor de parkeervisie staan de wijken centraal. Wijkkraden en bewonersoverleggen worden betrokken.
- Het is prima om de sociale component in de visie op te nemen.
- Gehandicaptenparkeren: een systeem voor kentekenregistratie wordt opgezet.
- Bij experimenten is aandacht voor de manier waarop problemen kunnen worden besproken en aangepakt.
- Happy Street-project: Groningen doet mee aan de Parking Day.
- Het college overweegt een experiment parkeren bij de diepenring.
- Lang parkeren op een apart terrein: het college staat er voor open.
- Toesturen factsheets: de raad ontvangt de informatie in het voorjaar 2017.

B3. Binnenstadslogistiek

(collegebrief 8 juni 2016)

Mw. Brouwer (GroenLinks):

- Had meer ambitie verwacht. Het doel voor 2015 wordt zo niet gehaald. Hoe denkt het college het doel toch te halen?
- Emissieloze vrachtwagens: de fractie stelt voor deze wagens ook binnen de venstertijden toe te laten. Wat vindt het college?
- Delft heeft een distributiecentrum buiten het centrum. Is dit een idee voor Groningen? Of bieden overslagstations zoals bij P+R-Hoogkerk wordt voorgesteld een betere mogelijkheid?

Dhr. Lammers (Student en Stad):

- In Groningen rijden dagelijks gemiddeld meer dan 10.000 bestelbusjes. Een stimulans om schoner te rijden is elektrische voertuigen meer vrijheid te geven.
- De maatregel voor venstertijden: de vraag is wat het effect is op de ondernemers in de stad. Hoe reageren zij?
- Een distributiecentrum buiten de stad: klopt het dat Groningen daarvoor te klein is? Zijn dan hubs nodig om het doel te realiseren?
- Handhaving: na invoering van de eerste maatregelen kan dit worden bekeken.

Dhr. Koks (SP):

- De voorgestelde maatregelen zijn onvoldoende. Het aantal transportwagens moet worden verminderd. Er moeten afhaalcentra voor bewoners en distributiecentra voor bedrijven komen.
- Is het college bereid de aanpakken in Delft en Amsterdam te onderzoeken en hierover aan de raad te rapporteren?
- De fractie is voor een experiment kentekenplaatherkenning.
- Welk einddoel heeft het college voor ogen? Welke vervolgstappen worden genomen?

Mw. Koebrugge (VVD):

- Is geen voorstander van zakpalen. De fractie is voor cameratoezicht en kentekenherkenning.
- Vraagt zich af of de maatregel voor de venstertijden wel voordelen oplevert.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vindt het niet goed om elektrische busjes toe te laten terwijl door de maatregelen meer openbare ruimte ontstaat voor de voetgangers en fietsers.
- Venstertijden: een verlenging betekent dat de busjes in de praktijk tot in de nacht doorrijden. Een beperkte openstelling voor binnenstadbewoners is gewenst.
- Een zakpaal biedt duidelijkheid en werkt goed.
- Vindt het gehele proces te lang duren.

Dhr. Rustebiel (D66):

- De logistiek innoveert voortdurend. De stad moet daarop kunnen inspelen.

Mw. Venema (PvdD):

- Sluit zich aan bij de woordvoering van GroenLinks.
- Verruiming venstertijden: klopt het dat de meeste vervoerders voldoende hebben aan één auto?

Dhr. Ubbens (CDA):

- Vindt de mening van de gebruikers van de binnenstad belangrijk. Dat zijn ondernemers, bewoners, winkeliers en bezoekers.
- Ontheffing emissievrije voertuigen: hoe gaat dit werken als deze voertuigen na een jaar wel aan de venstertijden moeten voldoen?
- Andere inrichting straten binnenstad: dit betekent dat een ander distributiebeleid nodig is.
- Handhaving: spreker is positief over cameraregistratie.

Dhr. Ruidijs (PvdA):

- Is het eens met het emissievrij maken van het binnenstedelijke distributievervoer.
- Flexibiliteit is nodig vanwege te verwachten verdergaande ontwikkelingen.
- Handhaving: de fractie kan zich vinden in de voorstellen.

Dhr. Sijbolts (Stads partij):

- Handhaving, herprioritering binnen Stadtoezicht: ten koste van wat vindt de herprioritering plaats?

- Kent het college *The Book of DAM*?

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Ziet het meest in samenwerking. Dat kan leiden tot slimme en duurzame oplossingen.
- Ook maatwerk is belangrijk.
- De fractie is geen voorstander van de zakpaal, maar wel van cameratoezicht met kentekenregistratie.

Wethouder Van Keulen:

- Zegt dat de brief onderdeel is van een langer lopend proces. Er zijn in de binnenstad vele partijen met elk hun eigen belang.
- Het distributiecentrum in Delft: de wethouder kent de situatie. Het experiment is gestopt vanwege te weinig aanvoer.
- Bedoeling is dat de betrokken ondernemers en distributeurs zelf in beweging komen en innovaties gaan omarmen. De gemeente overlegt regelmatig met ondernemers.
- Handhaving is de basis bij het streven naar een rustiger straatbeeld. Er is ruimte gecreëerd binnen de bestaande capaciteit om (tijdelijk) extra inzet te plegen op handhaving van de venstertijden.
- Handhaving is het begin. Daarna kan worden overgegaan tot cameratoezicht. De raad ontvangt binnenkort het onderzoek naar de digitalisering van de handhaving.
- Duurzaamheid: het college wil stappen zetten. Elektrische wagens die in de binnenstad volledig elektrisch rijden, hoeven geen ontheffing meer aan te vragen. Het afschaffen van het avondvenster moet dit stimuleren. Het experiment duurt tot 2020.
- De gemeente probeert met maatregelen en acties de innovatie op gang te brengen.
- Het is goed om bij de herinrichting van de binnenstad de stadsdistributie te betrekken.
- Verhuizers en aannemers moeten buiten de venstertijden toegang kunnen krijgen.
- De wethouder wil strenger worden en minder ontheffingen verstrekken.
- De zakpaal: het college kiest er niet voor omdat er slimmere manieren zijn om te handhaven. Een ander nadeel is dat pasjes moeten worden verstrekt. De wethouder stuurt de raad een overzicht met alle informatie over de nadelen van de zakpaal.
- Het vervolg: de nieuwe regels komen in december in de raad en kunnen op 1 januari 2017 ingaan. In het najaar van 2017 kan worden bekeken hoe het gaat. Ook kan dan naar de technologische ontwikkeling bij handhaving worden gekeken. De raad krijgt hiertoe volgende maand het onderzoek.
- De gemeente stimuleert ondernemers naar de hub te kijken.
- De wethouder is van mening dat de gemeente streng genoeg is.
- De wethouder ontvangt graag een exemplaar van *The Book of DAM*.
- Conclusie: het is voortdurend zoeken naar een balans. De stad staat aan het begin van een proces.

De voorzitter:

- Vanwege de raadsvergadering op 26 oktober 2016 zal de wethouder naar een nieuwe datum zoeken voor het overleg met ondernemers over stadsdistributie. De raadsleden worden hiervoor uitgenodigd.

De voorzitter sluit de vergadering om 19.00 uur.